

Sarajevo, 16.07.2018. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
09.07.2018.- 13.07.2018.

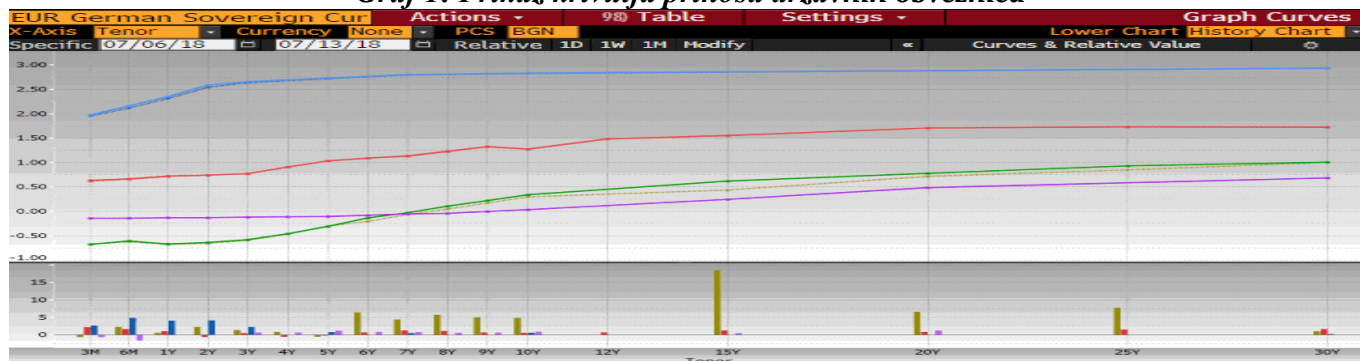
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	6.7.18	-	13.7.18		6.7.18	-	13.7.18		6.7.18	-	13.7.18		6.7.18	-	13.7.18	
2 godine	-0,66	-	-0,63	↗	2,54	-	2,58	↗	0,75	-	0,74	↘	-0,13	-	-0,13	→
5 godina	-0,30	-	-0,31	↘	2,72	-	2,72	→	1,03	-	1,03	→	-0,12	-	-0,10	↗
10 godina	0,29	-	0,34	↗	2,82	-	2,83	↗	1,27	-	1,27	→	0,03	-	0,04	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	6.7.18	-	13.7.18	
3 mjeseca	-0,614	-	-0,556	↗
6 mjeseci	-0,632	-	-0,610	↗
1 godina	-0,650	-	-0,645	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 13.07.2018. godine (pune linije) i 06.07.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nakon objavljivanja Sentix indeksa povjerenja investitora u eurozoni, koji je u julu povećan prvi put u posljednjih šest mjeseci, iz Sentixa je navedeno da ovaj rast vjerovatno neće naglasiti početak „novog rasta“ te da ukoliko predsjednik SAD Trump bude ciljao automobilsku industriju Evrope (u smislu uvođenja tarifa), trgovinske nesuglasice bi mogle voditi ka nečemu većem od samog pada ekonomskog povjerenja. Pored ovoga, uoči održavanja NATO samita negativna retorika predsjednika SAD i kancelarke Njemačke uticala je na to da prinosi sigurnijih obveznica eurozone ne bilježe značajnije promjene. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi sigurnijih obveznica kraćeg i dužeg roka dospijeca su zabilježili rast, dok su prinosi srednjeg roka samo blago smanjeni. Na rast prinosa desetogodišnjih obveznica uticala je aukcija novih njemačkih obveznica ovog dospijeca koja je postala benčmark za desetogodišnje obveznice eurozone. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni između 14,5 i 16,5 baznih poena, a najveće smanjenje prinosa zabilježile su desetogodišnje obveznice. Na pad prinosa ovih obveznica, između ostalog, uticaj su imale uspješne aukcije italijanskih obveznica s rokom dospijeca između 3 i 20 godina. Krajem protekle sedmice Centralna banka Italije je u kvartalnom izvještaju smanjila prognoze privrednog rasta Italije za ovu i narednu godinu. Za tekuću godinu se sada očekuje rast GDP-a od 1,3% u odnosu na 1,5% iz januara, dok se za 2019. godinu očekuje rast od 1,0%, (ranije očekivano 1,2%).

Prema navodima Reutersa, pojavile su se špekulacije da su članovi UV ECB podijeljeni što se tiče vremena kada bi mogli početi s povećanjem kamatnih stopa te da se prema nekoliko nepotvrđenih izvora navodi da jedan broj članova smatra da bi se to moglo desiti već u julu sljedeće godine, dok drugi odbacuju mogućnost promjene kamatnih stopa do jeseni, odnosno najranije do sjednice koja se održava 21. septembra 2019. godine. ECB je odbila da komentariše ove navode. U zapisniku s junske sjednice ECB-a u kojem je navedeno da smjernice ECB-a treba posmatrati kao „otvorene“ te da je postojala potreba da se naglasi ovakav karakter smjernica, uz očekivanja da će kamatne stope ostati na trenutnim nivoima, sve dok se ne osigura održivo prilagođavanje kretanja inflacije. Što se tiče obustavljanja programa kupovina obveznica, u zapisniku je navedeno da se „očekuje“ da će se to desiti u decembru te da je od visoke važnosti, uzimajući u obzir preovladavajuće neizvjesnosti, da završetak ovog programa ostane uslovljen podacima s tržišta.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora - EZ JUL	9,0	12,1	9,3
2.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka JUL	-18,9	-24,7	-16,1
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) MAJ	2,4%	2,4%	1,7%
4.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) MAJ	0,4%	-0,9%	1,9%
5.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) MAJ	-	3,5%	4,0%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) MAJ	2,8%	2,1%	1,9%
7.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G) MAJ	0,8%	-0,7%	2,8%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G) MAJ	-	3,2%	4,8%
9.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR) MAJ	20,2	19,7	20,1
10.	Stopa inflacije – Njemačka JUN	2,1%	2,1%	2,2%
11.	Stopa inflacije – Francuska JUN	2,4%	2,3%	2,3%
12.	Stopa inflacije – Španija JUN	2,3%	2,3%	2,1%
13.	Stopa inflacije – Finska JUN	-	1,2%	1,0%

SAD

Tokom protekle sedmice nastavljen je trend smanjenja nagiba američke krive prinosa. Prinos dvogodišnjih obveznica je povećan za četiri bazna poena na sedmičnom nivou, prinos petogodišnjih se u tom periodu nije mijenjao, dok je prinos desetogodišnjih obveznica zabilježio rast od jednog baznog poena. Tokom protekle sedmice je objavljena informacija da će Ministarstvo finansija SAD revidirati plan emisije obveznica s ciljem produženja trajanja emitovanih obveznica, s obzirom na to da je mnogo veća emisija obveznica u kratkom roku. Prema aktuelnim informacijama, Ministarstvo finansija bi moglo povećati emisiju obveznica u dijelu krive prinosa od kratkog roka do pet godina u iznosu od 1 bilion USD. Proteklu sedmicu je obilježilo objavljivanje podataka o rastu indeksa proizvođačkih i potrošačkih cijena tokom juna na najviše nivoe u posljednjih 6,5 godina, što je pojačalo očekivanja o tome da će Fed tokom ove godine još dva puta povećati referentnu kamatnu stopu, odnosno da će na septembarskoj i decembarskoj sjednici FOMC-a ona biti povećana za po 25 baznih poena s aktuelnog raspona od 1,75% do 2,00%. Predsjednik Fed-a Powell izjavio je u petak da je stanje privrede SAD u veoma dobrom stanju. Prema njegovim riječima, kada se smanje porezi i poveća potrošnja, očekuje se povećanje ekonomskih aktivnosti te bi to moglo pružiti podršku domaćoj privredi tokom naredne tri godine. Ipak, Powell je naveo i to da je i dalje nejasno kako će se okončati pogoršani trgovinski odnosi SAD s njihovim partnerima, ali on očekuje da će i pored toga fiskalni stimulansi pružiti podršku privredi tokom nekoliko narednih godina.

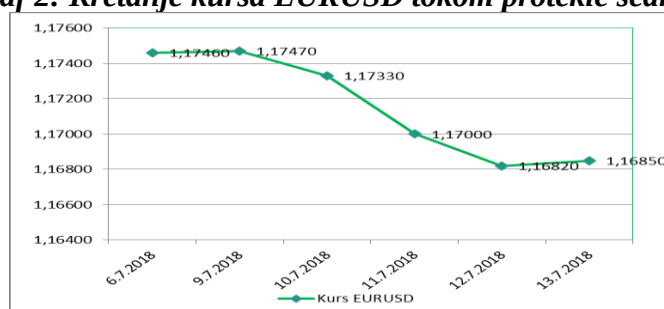
Tokom protekle sedmice je objavljena informacija i o tome da bi administracija SAD, nakon uvođenja tarifa na uvoz dobara iz Kine u vrijednosti od 34 milijarde USD, kao i recipročnih mjera kineske administracije, mogla proširiti ovaj spisak na dobra čija je vrijednost 200 milijardi USD. Ipak, krajem protekle sedmice su se pojavile vijesti da su američki i kineski zvaničnici spremni da obnove pregovore o trgovinskoj razmjeni, koji su nedavno prekinuti, što je pozitivno djelovalo na tražnju investitora za rizičnijom finansijskom aktivom. Dionički indeks Dow Jones je na sedmičnom nivou zabilježio rast od 2,30% te je na zatvaranju tržišta u petak zabilježio najviši nivo u posljednjih mjesec dana, koji je iznosio 25.019,41 poena.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Obim potrošačkih kredita (milijarde USD)	MAJ	12,00	24,60	10,27
2.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	JUN	2,9%	2,9%	2,8%
3.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	JUN	3,1%	3,4%	3,1%
4.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	JUN	4,6%	4,3%	4,5%
5.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	JUN	-	5,3%	4,9%
6.	Mjesečno stanje budžeta (milijarde USD)	JUN	-80,0	-74,9	-146,8
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	7. JUL	225.000	214.000	232.000

Tokom protekle sedmice USD je aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1746 na nivo od 1,1685.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice ministar inostranih poslova Velike Britanije Boris Johnson je podnio ostavku na ovu poziciju te se pridružio ministru za Brexit Davisu, koji je dan ranije, takođe, podnio ostavku na ovu funkciju. Odlaskom ova dva člana Vlade Velike Britanije, premijerka May se “oslobodila” dva najizazovnija člana njenog kabineta, a tržište sada očekuje da bi se mogao realizovati “mekani” Brexit. Na mjesto ministra za Brexit premijerka May je imenovala Dominica Raaba.

May je, u međuvremenu, predložila plan Brexita Parlamentu i ponovila da neće biti drugog referenduma, kao i da nije zabrinuta zbog nezadovoljstva unutar stranke, kao ni opozicije o pitanju njenog upravljanja.

Ona je izjavila da je njen sporazum o Brexitu jedini Brexit sporazum te je pozvala na podršku za pregovore o pitanju Brexita. May je izjavila ne da ide u Brisel da ugrožava nacionalni interes, nego ide da se bori za nacionalne interese. Ponovila je da ide da se bori za sporazum o Brexitu jer je to pravi sporazum za Veliku Britaniju. U međuvremenu, časopis Telegraph je objavio vijest da je bivši ministar za Brexit Davis spreman da se pridruži euroskepticima te da glasa protiv Vlade.

Potpredsjednik Evropske komisije Dombrovskis je izjavio da je malo vjerovatno da će postojeći finansijski ugovori, poput derivata ili osiguranja, biti pod uticajem Brexita, umanjujući zabrinutost koju je o ovom pitanju BoE ranije iskazala. BoE je ranije upozorila da ugovori vrijedni 82 milijarde GBP, a u koje je uključeno 48 miliona osiguranika širom Velike Britanije i EU, mogu biti pogođeni Brexitom. Dombrovskis je, takođe, istakao da sveukupno posmatrano, Velika Britanija i EU su se sporazumjele oko “zaustavljanja” tranzicionog perioda kojim na snazi ostaju EU pravila do kraja 2020. godine, a čime se osigurava kontinuitet u međudržavnim finansijskim ugovorima, poput osiguranja i derivata. Ipak, ovaj dio tranzicionog perioda je dio šireg postupka Brexita o kojem se još uvijek pregovara i neće biti legalno uspostavljen prije nego se Velika Britanija povuče iz EU u martu naredne godine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP) MAJ	-12,000	-12,362	-12,963
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) MAJ	1,9%	0,8%	1,6%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G) MAJ	1,9%	1,1%	0,9%
4.	Građevinski sektor (G/G) MAJ	-1,6%	1,6%	-1,2%
5.	Uslužni sektor (M/M) MAJ	0,2%	0,3%	0,4%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,88430 na nivo od 0,88339, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3283 na nivo od 1,3222.

JAPAN

BoJ je protekle sedmice objavila kvartalni izvještaj o regionalnim uslovima u kojem je zadržala optimističnu ekonomsku procjenu za svih devet regija u zemlji te istakla da se u nekim oblastima kompanije suočavaju s rastućim troškovima zbog nedostatka radne snage. Takođe, iz BoJ je istaknuto da se sve regije oporavljaju zbog jačanja potražnje iz inostranstva i poboljšanja privatne potrošnje. Članica MPC BoJ Masai je izjavila da japanske banke treba da se prilagode izazovima opadajuće populacije i rastu finansijske tehnologije, pri čemu diskusija o tim strukturnim problemima treba biti odvojena od monetarne politike.

Japanski ministar finansija Aso izjavio je da će Vlada iskoristiti rezervne fondove izdvojene u fiskalnom budžetu za tekuću godinu, kako bi se pomoglo obnovi infrastrukture u područjima koja su pogođena poplavama i klizištima, pokrenutim nakon što su rekordne kiše početkom prošle sedmice pogodile jugozapadne dijelove zemlje.

Pod uticajem pojačanih tenzija oko trgovinskih odnosa između SAD i Kine, Nikkei indeks je zabilježio sedmični rast od 3,71%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

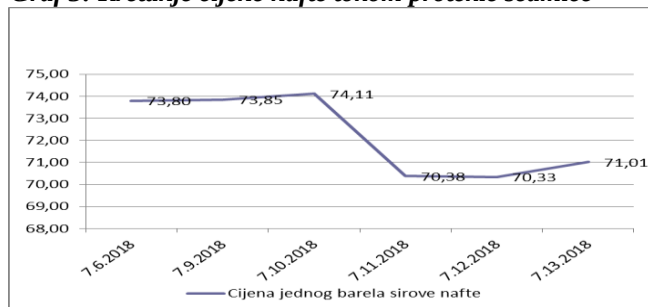
	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Tekući račun (u mlrd JPY) MAJ	1.266,0	1.938,3	1.845,1
2.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) MAJ	-483,1	-303,8	573,8
3.	Monetarni agregat M2 (G/G) JUN	3,2%	3,2%	3,2%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G) JUN	2,7%	2,7%	2,7%
5.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) JUN	2,8%	2,8%	2,7%
6.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P JUN	-	11,4%	14,9%
7.	Temeljne mašinske porudžbine (G/G) MAJ	11,0%	16,5%	9,6%
8.	Indeks uslužnog sektora (M/M) MAJ	-0,3%	0,1%	1,0%
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) F MAJ	-	4,2%	2,6%
10.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M) MAJ	-	-2,1%	1,8%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 129,77 na nivo od 131,30. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 110,47 na nivo od 112,38.

NAFTA I ZLATO

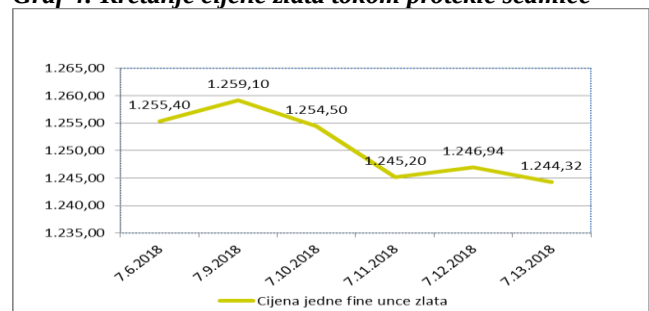
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 73,80 USD (62,83 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je bilježila blagi rast, jer su učesnici na tržištu bili zabrinuti zbog smanjenog obima isporuke ovog energenta iz Venecuele, Libije i Kanade, iako je iz OPEC-a najavljeno da će ostale članice nadomjestiti smanjenu ponudu ovog energenta. Pored toga, doprinos takvom kretanju cijene nafte dala je i najava radnika na naftnim platformama u Norveškoj da će stupiti u generalni štrajk, nakon što nisu postigli dogovor s poslodavcima o povećanju plata. Međutim, tokom trgovanja u srijedu objavljena je informacija o tome da će Libija povećati obim proizvodnje i isporuke nafte preko svojih luka koje su bile zatvorene od februara ove godine. Navedena informacija je uticala na snažno smanjenje cijene nafte tog dana. Tokom protekle sedmice objavljena je i informacija da su američke zalihe nafte tokom prve sedmice jula smanjene za 12,6 miliona barela u odnosu na prethodnu sedmicu, što je najveće smanjenje zabilježeno u posljednje dvije godine, a ukupan nivo zaliha u količini od 405,2 miliona barela je najniži nivo zabilježen od februara 2015. godine. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,01 USD (60,77 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.255,40 USD (1.068,79 EUR). Početkom protekle sedmice cijena ovog plemenitog metala je bilježila rast pod uticajem zabrinutosti investitora zbog pogoršanja trgovinskih odnosa SAD i Kine. Doprinos tome, dala je i zabrinutost investitora zbog političkih događaja u Velikoj Britaniji, odnosno ostavke pojedinih ministara britanske Vlade. Tokom protekle sedmice, objavljena je informacija da je najveći fond koji investira u zlato, SPDR Gold trust, smanjio investicije u ovaj plemeniti metal na najniži nivo u posljednjih 11 mjeseci, na 800,77 tona. Tokom trgovanja u utorak cijena zlata je bilježila smanjenje, koje je nastavljeno i narednog dana, a najveći uticaj na to imala je aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera. Jačanje vrijednosti USD je rezultat objavljivanja podataka o kretanju indeksa cijena proizvođačkih i potrošačkih cijena u SAD. Oba navedena pokazatelja su zabilježila najviše stope rasta u posljednjih 6,5 godina, što je pojačalo očekivanja da će FOMC na septembarskoj i decembarskoj sjednici povećati referentnu kamatnu stopu za po 25 baznih poena. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.244,32 USD (1.064,89 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.